

doc del CpTair de 1752, a ARRENCAR, i que és antic ho confirma el manlleu per part del sard (BDC x, 141). Benasc *rabasson* 'pequeño tocón de un arbusto' («hem fetu una carga de *rabassons* de buixo»), i com adj «rechoncho, rabassut». «no ha creixeu brenca' ie xicot, *rabasson*», «no se hi quere casar dan ixo r.» (Ballarín, *Dicc*).

A la Terra Ferma l'observem sobretot aplicat a la soca de la vinya (lo *řabaso* del *řép*, Porrera i Torroja del Pri, 1935), *řabásús* 'rabasses de cep seques i arrencades, quasi com garbons' a Banyuls de la M (1959), a Mall sobretot a les oleàcies un *řabásó d uástra* Bunyola, 1963 *Rabassola* 'múrgola (o arigany)' [Lab; BDC iv, 26] és el nom popular cap al Vallès E i la Selva (Horsavinyà, 1974). *Rabassot* planta [BDC xvii, mal escrit *raveçot*]. *Rabassut* [S xvi, *AlcM*] veg la cita de l'*Atl* i, 40b, a RABADA, «lo vell Puigmal d'espantla *rabassuda* / ---», *Can* iv, 11a, i veg les extensions occitanes, supra; *rabastó* 'home molt vigorós, de força desmesurada' (Solsona, *AlcM*), per a la t veg el que dic de *rebast* i *rebasta*, infra

El punt d'arrencada és directament des de RAPUM, -a (sense -assa), en els següents *Raball* b. emp 'rebrot de la soca de l'alzina o roure' (*AlcM*) i d'ací partint de la idea de rebuig orgànic de poc valor. *raballa* 'barreja de peix menut' tarrag (*DAG*), també ross (*AlcM*), Flaia ho recull des de Bna per Palamós i Palafrugell fins a Cadaqués (en canvi *patum* a Tossa), i *morulla* StFGuixols, però com a equivalent del científic *Eledone*, cast *moralla* (*Proa* de Palamós, jul 1960, 8). Ja antic en el Ross: «sarda --- mesclada ab galitorta ni ab amploya ni ab altra *ravaylla*»; «vayrats e tota *ravaylla* grossa» (*InuLC*, s v., i s.v. *gallitorta* i *amploye*, no ignorem que *amploya* i *vayrats* semblen ser manlleuats). També antic a les costes valencianes: id, en el llibre de la Mostassaferia de CastPna, c 1460, 105 (Casanova, *Rev de Llg i Dret* ii, i, 80). Cf *RAP*, amb el qual no sembla, però, haver-hi gaire relació

Com a noms de planta són ben coneguts en català *rapunxó* (o *rapunxó*) i *rapòntic*, noms d'una campanulàcia i una poligonàcia, i relacionats tots dos amb el ll RAPA 'nap rodó': *rapunxó* en diversos botànics des de 1839, *rapuncho*, *rep-*, en Cavanilles (val. 1798, que hem de suposar accentuat -*chó*); *rap-* 'Campanula rapunculus', Teixidor, *Flo Farm*, *rep-* «que es menja com a ensiam», PnaVic, *DAG* «*Rapunxons*. rapunculus, limonium», OPou (*ThPu*, 51), i en alguna ed tardana del Nebriassa Avui és sobretot molt conegut en les muntanyes del NO. i del SO.: Carrer del *řepunčó* Bocarient, 1963; Vall de Boi *řepunčóns*. es fan pels prats, no a muntanya, i en menges a tall d'ensiam, sobretot amb el «trixó» (cama o tronxo), però més els nois que els adults: perquè es conta molt la història que, passant-hi sovint el culobre per damunt, hi deixa verí, i un home va morir-ne (Tauli, 1962, 1971, 1982, Boi 1972)

En el DCEC/DECH aplego totes les dades i els arguments etimològics a l'article RAPÓNCHIGO, al qual bastarà remetre. El més antic és l'it. *raperónzolo* (2.ª meitat S. xiv, Sacchetti, amb variants *raponzo*,

-*pónzolo*, des dels Ss xv i xvi), són derivats del llatí RAPA 'nap rodó' amb coneguts sufixos italians, i dels quals són tardanes llatinitzacions els noms botànics *rapunculus* i *rapantium* del llatí medieval la denominació es basava en l'arrel del rapunxó que és semblant a la del nap rodó o RAPA. D'altra banda en part s hi va barrejar (allí nota 1) el ll *rheu ponticus* nom de la poligonàcia, ja documentat en glosses llatines, i paral·lel al nom del RUIBARBRE (< *rheu barbarus*)

Amb més afinitat amb el grup del cast *rabó*, i com a equivalents del cast *rabada/rabadilla* [*rabadilla de ave*. *urhopygium*], Nebr. cast-ll]; en les ordenacions que s'atribueixen a un rei Pere (probablement Pere el Gran) «sobrecoc --- prena de tots los moltos que l senyor rei despensa en Cort --- los col<l>s e les *rabades* e los blascos [?]» (CaCandi, *MiscHitCat* ii, 309, *CoDoACA* vi, 6), fins avui «conjunt de les darreres vèrtebres de l'espina, que fa com una cua rudimentària», Fontserè (*CiFiNat*, p 213, i lèxic); popular entre els pastors sobretot, fins al S del Prnc al menys («capdava de l'esquena en el bestiar de llana, on neix la cua», Poboleda, si bé confusament escrit *rebada*, BDC xix, 196), l'acc. 2 d'*AlcM* referent al coll de les casolles (BDC ix, 80)

Per al val *rabó*, vegeu els detalls que n'hem donats a CUA (ii, 1075a11-28)⁷ D'aquest és derivat *rabut* com a motiu que els alcoians planten a la gent del Prnc, segons la cobla popular relativa als fets del segle xix «Els chèus d'Alcòy ja no piulen, / com en atre temps piularen, / perqu' els catalans *rabuts*, / quant al Cantó, bé 'ls pelaren». ¿No són insídies de reaccionaris, interessats a fomentar recels entre gent catalana, amb gran profit del papà madrileny o vaticanista?

Aplicat a l'arrossegament o «cuetada» d'aigües desbordades: hi hagué un aiguat i «en *řabúdes* d'aigua s'emportà una pallera» CastPna (1961)

CPR. *Rabagall* 'espècie d'estopa, però de flor blanca, no violada' Olocau de Carraixet, 1962 (< *rab(o) de gall Rabacul* 'papaorelles' (= *estisoreta* del *Dfa*), Valor-Giner, 1950-5 (< *rab*' al *cul*, amb dissim de la primera l).

De *rabassa* el derivat de màxima importància és *arrabassar* 'arrencar amb força, violentament' Mot antiquíssim i general en cat [princ S xiii]: *rabassar* dit de les cabdals ocupacions agrícoles «hedificetis et *rabacetis* et impeltetis et plantetis», doc de 1204, Benifallet (*BABL* iii, 443) «Si lo demandor volrà donar fermança, dién que eyl posseeyx, o que e l seu se fa aquella obra, --- lo Veguer --- deu pendre la fermança, e --- deu manar a cascú que aquí no toc ne obre, ne cau, ne y *arrabasç*, ne y faça nulla obra», «si algú volrà *arrabasç*, laurar o fer vinya o altra honor en alcun loc, com moltes vegades s'esdevé en les muntanyes e en les garrigues», *CosiTort* (ed. Ol, 376, 133; glossat «descepar, talar en algún campo»), «neguns dels dits arbres *arrabasç*, ni tallar ni cremar» Tort 1341 (*BABL* xi, 409).

«Quin ofici ha l'ortolà?» —*Arrabasç* moltes herbes males», StVicentF (*Quar*, 326 109). «Doncs ¿què farà la mort, quan la ànima se *arrabace*, per exir de tot lo